

Przedstawiony przez Trybunał Sprawiedliwości na mocy art. 281 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wniosek w przedmiocie zmiany Protokołu nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Wprowadzenie

U podstaw niniejszego wniosku w przedmiocie zmiany Protokołu nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „statutem”), opartego na art. 281 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, leży realizacja podwójnego celu.

Po pierwsze, wniosek ten ma na celu, określenie poszczególnych dziedzin, w których Sądowi przysługuje właściwość, na podstawie art. 256 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedłożonych przez sądy państw członkowskich zgodnie z art. 267 tego traktatu.

Po drugie, zamierzeniem wniosku jest włączenie do zakresu stosowania mechanizmu wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania, który wszedł w życie w dniu 1 maja 2019 r., odwołań wniesionych od orzeczeń Sądu wydanych w przedmiocie decyzji izb odwoławczych organów lub jednostek organizacyjnych Unii, które istniały już we wskazanej powyżej dacie, lecz nie zostały jeszcze uwzględnione w art. 58a akapit pierwszy statutu oraz objęcie tym mechanizmem sporów, o których mowa w art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczących klauzuli arbitrażowych umieszczonych w umowie prawa publicznego lub prywatnego, zawartej przez Unię lub w jej imieniu.

Te dwie propozycje wpisują się w kontekst stałego wzrostu obciążenia Trybunału Sprawiedliwości pracą i służą umożliwieniu mu dalszego wykonywania powierzonego przez autorów traktatów zadania polegającego na zapewnianiu – w rozsądnych terminach – „poszanowani[a] prawa w wykładni i stosowaniu traktatów”¹.

I. Przekazanie Sądowi właściwości w zakresie rozpoznawania przedłożonych na podstawie art. 267 TFUE pytań prejudycjalnych w poszczególnych dziedzinach określonych w statucie

Chociaż składane przez sądy państw członkowskich wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym były do tej pory zawsze rozpoznawane przez Trybunał Sprawiedliwości, możliwość powierzenia Sądowi Unii Europejskiej rozpoznawania niektórych z tych wniosków istnieje jednakże – formalnie – od ponad dwudziestu lat. W trakcie konferencji międzyrządowej, w ramach której

¹ Zobacz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej.

doszło do podpisania traktatu z Nicei w dniu 26 lutego 2001 r., art. 225 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską został bowiem zmieniony celem przyznania Sądowi właściwości, której do tego czasu był pozbawiony, a mianowicie właściwości w zakresie „rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu 234, w poszczególnych dziedzinach określonych w statucie”².

Możliwość częściowego przekazania Sądowi właściwości Trybunału Sprawiedliwości w sprawach prejudycjalnych – ustanowiona w traktacie w kontekście istotnego wzrostu obciążenia pracą obu tych sądów, już w tamtym czasie, kiedy to rozpoczęto wdrażanie trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej, wkrótce po wejściu w życie traktatu z Amsterdamu – jawiła się samemu Trybunałowi jako jedna z możliwych dróg uniknięcia jego przeciążenia, obok takich posunięć jak przekazanie Sądowi nowych kategorii skarg bezpośrednich, utworzenie izb odwoławczych o charakterze sądowym, czy też filtrowanie odwołań³.

Pomimo istnienia tego postanowienia w owym czasie nie wprowadzono jednak żadnych zmian w kwestii podziału właściwości między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem w zakresie pytań prejudycjalnych. W latach następujących po wejściu w życie traktatu z Nicei w dniu 1 lutego 2003 r. pierwszeństwo przyznano powołaniu Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej i przekazaniu Sądowi całości skarg o stwierdzenie nieważności i skarg na bezczynność, do tej pory leżących w gestii Trybunału, z wyjątkiem niektórych kategorii skarg o charakterze międzyinstytucjonalnym lub skarg wniesionych przez państwa członkowskie na akty prawodawcy Unii. Odesłania prejudycjalne pozostały w wyłącznej gestii Trybunału Sprawiedliwości, który następnie przyjął szereg istotnych zmian swojego regulaminu postępowania oraz szereg środków wewnętrznej organizacji, co znacząco wpłynęło zarówno na liczbę zamkniętych przez niego spraw, jak i na średni czas rozpoznawania spraw, co stanowiło jeden z głównych problemów, które skłoniły do wspomnianych wyżej refleksji na temat przyszłości systemu sądowego Unii Europejskiej.

Kwestia częściowego przekazania Sądowi właściwości Trybunału Sprawiedliwości w sprawach prejudycjalnych powróciła w kontekście przyjętej w 2015 r.⁴ reformy struktury sądowej Unii Europejskiej, która jednakże

² Ten artykuł odpowiada co do istoty obecnemu art. 256 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, natomiast art. 234, do którego ów artykuł odsyła, odpowiada – z zastrzeżeniem modyfikacji o charakterze terminologicznym – obecnemu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

³ Zobacz w tym względzie dokument do dyskusji na temat „[p]rzyszłości systemu sądowego Unii Europejskiej”, przekazany Radzie w maju 1999 r. (dok. Rady 8208/99 z dnia 11 maja 1999 r.) oraz refleksje przedstawione rok później, na konferencji międzyrządowej, przez Trybunał i Sąd.

⁴ Zobacz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz.U. L 341 z 24.12.2015, s. 14).

również nie doprowadziła w tym czasie do rzeczywistej zmiany statutu w celu określenia poszczególnych dziedzin, w których Sąd mógłby wykonywać właściwość w sprawach prejudycjalnych. Trybunał Sprawiedliwości – który został wezwany przez prawodawcę Unii do przedstawienia, nie później niż w dniu 26 grudnia 2017 r., sprawozdania w sprawie możliwych do przeprowadzenia zmian w podziale właściwości w dziedzinie pytań prejudycjalnych, w szczególności w świetle podwojenia liczby sędziów Sądu w ramach wspomnianej reformy – uznał w tym sprawozdaniu, przedłożonym Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji w dniu 14 grudnia 2017 r., że wprowadzanie zmian w tym podziale nie wydaje się *na tym etapie* celowe⁵.

Trybunał odwołał się w tym względzie do trudności nierozłącznie związanych z taką operacją, ale także, a nawet przede wszystkim, do okoliczności, że składane do Trybunału wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym były rozpoznawane szybko – jako że średni czas rozpoznawania takich wniosków wynosił wówczas 15 miesięcy – a reforma struktury sądowniczej Unii była nadal w trakcie realizacji. Szereg stanowisk sędziów Sądu pozostawało jeszcze nieobsadzonych, konieczne było także przyjęcie, w związku z przeprowadzaną reformą, środków dotyczących między innymi jego wewnętrznej organizacji.

Pięć lat później sytuacja przedstawia się diametralnie odmiennie.

Po pierwsze, liczba składanych do Trybunału wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym utrzymała tendencję wzrostową, co od kilku lat przekłada się na stopniowe wydłużanie czasu trwania postępowań, jako że Trybunał napotyka na coraz większe trudności w rozpoznawaniu spraw równie szybko co w przeszłości, ze względu nie tylko na coraz większą liczbę wniosków, ale też na okoliczność, że wnioski te dotyczą spraw coraz bardziej złożonych lub poruszają kwestie wymagające szczególnej ochrony⁶.

Po drugie, reforma struktury sądowniczej Unii Europejskiej jest obecnie w pełni zakończona. Od lipca 2022 r. Sąd rzeczywiście liczy po dwóch sędziów na każde

⁵ Sprawozdanie na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (kursywa dodana). Sprawozdanie to, które zostało sporządzone we wszystkich językach urzędowych Unii, jest dostępne na stronie internetowej instytucji pod adresem: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-01/pl_2018-01-12_08-43-52_540.pdf.

⁶ Podczas gdy w 2016 r. do Trybunału wpłynęło 470 wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, trzy lata później ich liczba wynosiła 641, a w 2021 r. – 567. W tym samym przedziale czasowym średni czas rozpoznawania spraw prejudycjalnych wzrósł z kolei z 15 miesięcy w 2016 r. do 15,5 miesiąca w 2019 r. i 16,7 miesiąca w 2021 r. Na dzień 30 września 2022 r. liczba wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonych od początku roku wynosiła 420, podczas gdy średni czas rozpoznawania spraw prejudycjalnych ukształtował się na poziomie 17,3 miesiąca. W odniesieniu do bardziej szczegółowego zestawienia spraw wniesionych do Trybunału między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r., w tym odsetka wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, zob. tabelę zawartą w załączniku 1 do niniejszego wniosku.

państwo członkowskie, czyli ogółem pięćdziesięciu czterech sędziów, a w ostatnich latach poddał pogłębionej refleksji swoją wewnętrzną organizację i metody pracy, co przełożyło się, między innymi, na częściową specjalizację izb tego sądu, bardziej proaktywne zarządzanie sprawami i częstsze przekazywanie spraw istotnych lub złożonych powiększonym składom orzekającym, złożonym z pięciu sędziów. Ta ewolucja stwarza dobre warunki, by Sąd był w stanie rozpoznawać nie tylko większą liczbę spraw⁷, ale także nowe sprawy, które nie są objęte jedynie właściwością mu dotąd przyznaną.

W tych okolicznościach Trybunał uznał, że w trosce o zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowań należy skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 256 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i określić w statucie poszczególne dziedziny, w których Sąd ma właściwość w zakresie rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy art. 267 tego traktatu (zob. śródtytuł 1 poniżej). Jest to przedmiot pierwszego zagadnienia objętego niniejszym wnioskiem ustawodawczym, który uściśla także, dla zapewnienia wzmocnionej pewności prawa, podmiot odpowiedzialny za prawidłowy podział właściwości w sprawach prejudycjalnych między Trybunałem a Sądem (zob. śródtytuł 2 poniżej) i gwarancje proceduralne wymagane dla optymalnego rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazanych Sądowi (zob. śródtytuł 3 poniżej).

(1) Poszczególne dziedziny, w których Sąd ma rozpoznawać wnioski wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Jak wynika z samego brzmienia art. 256 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, właściwość Sądu do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedstawionych na podstawie art. 267 nie ma charakteru ogólnego, obejmującego wszystkie dziedziny regulowane przez prawo Unii. Sąd ma wykonywać właściwość w sprawach prejudycjalnych w „poszczególnych dziedzinach”, co oznacza z definicji, że przedstawiane przez sądy państw członkowskich wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym są zawężone do tych dziedzin i nie dotyczą kwestii wykładni lub ważności prawa Unii o charakterze horyzontalnym.

Konkretniej rzecz ujmując, cztery przewodnie parametry, czy też zasady, przyświecały Trybunałowi w toku refleksji służącej określeniu poszczególnych dziedzin, w których Sąd mógłby przejąć właściwość Trybunału Sprawiedliwości w sprawach prejudycjalnych.

Pierwszy z tych parametrów zakłada, że dziedziny, które znalazłyby się w gestii Sądu, muszą być w sposób jednoznaczny możliwe do zidentyfikowania w ramach

⁷ Powyższe stwierdzenie, oparte również na liczbie spraw wniesionych do Sądu od przyjęcia rozporządzenia 2015/2422, nie uwzględnia ewentualnego zwiększenia jego obciążenia pracą w związku z ewolucją działalności prawodawczej i regulacyjnej Unii, w szczególności w dziedzinie cyfryzacji.

lektury wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i w wystarczającym stopniu możliwe do wyodrębnienia z innych dziedzin regulowanych przez prawo Unii, aby nie budzić wątpliwości co do dokładnego zakresu pytań zadanych przez sądy krajowe, a w konsekwencji – co do właściwości Sądu do ich rozpoznawania.

Parametry drugi i trzeci są związane, odpowiednio, z określeniem dziedzin, w których pojawia się niewiele kwestii o podstawowym znaczeniu i w odniesieniu do których istnieje ugruntowana podstawa w postaci orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, którym Sąd może kierować się przy wykonywaniu nowej dla siebie właściwości, co pozwoli niwelować potencjalne ryzyko powstania niespójności lub rozbieżności w orzecznictwie.

Wreszcie celem Trybunału była identyfikacja dziedzin, w których liczba odesłań prejudycjalnych jest na tyle znaczna, aby przekazanie Sądowi wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w danych dziedzinach odniosło rzeczywisty skutek w odniesieniu do obłożenia Trybunału Sprawiedliwości pracą. Przekazanie zaledwie kilku spraw – nawet jeżeli dotyczą one poszczególnych dziedzin – nie przyniosłoby bowiem zamierzonego zmniejszenia obciążenia Trybunału pracą.

Na tej podstawie, a także po przeprowadzeniu pogłębionej analizy odpowiednich statystyk odnoszących się do spraw rozstrzygniętych przez Trybunał między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r.⁸, Trybunał zidentyfikował sześć dziedzin, które odpowiadają wspomnianym wyżej parametrom: wspólny system podatku od wartości dodanej, podatek akcyzowy, kodeks celny i klasyfikacja taryfowa towarów w Nomenklaturze scalonej, odszkodowanie i pomoc dla pasażerów oraz system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Dziedziny te, wymienione w ustępie 1 nowego artykułu 50b, którego włączenie do statutu jest proponowane w niniejszym wniosku⁹, są bowiem jasno zakreślone i w wystarczającym stopniu możliwe do wyodrębnienia z innych dziedzin objętych prawem Unii, są regulowane ograniczonymi liczebnie aktami prawa wtórnego i – jak wynika ze wspomnianych powyżej statystyk – rzadko zapadają w nich wyroki co do zasad, jako że na ogółem 630 spraw jedynie trzy z nich były rozpoznawane w rozważanym okresie w składzie wielkiej izby. Dziedziny te są ponadto przedmiotem obszernego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, co powinno znacząco ograniczyć ryzyko powstania rozbieżności w orzecznictwie.

O ile przekazanie Sądowi właściwości Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w przedmiocie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonych w wymienionych wyżej dziedzinach powinno prowadzić do istotnego

⁸ Statystyki te figurują w załącznikach 2 i 3 do niniejszego wniosku.

⁹ Zobacz art. 2 propozycji rozporządzenia.

odciążenia Trybunału, jako że wnioski takie stanowią średnio około 20% wszystkich wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym składanych każdego roku do Trybunału, o tyle należy jeszcze określić zasady podziału właściwości w sprawach prejudycjalnych między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem oraz zasady rozpatrywania takich wniosków przez Sąd. Kwestie te są przedmiotem art. 50b ust. 2 i 3.

(2) Jeden podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i zapewnienie poszanowania podziału właściwości w sprawach prejudycjalnych między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem

Zważywszy, że podział właściwości w sprawach prejudycjalnych między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem reguluje kryterium materialne, a wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym mogą mieć charakter mieszany i zawierać pytania dotyczące wielu dziedzin, ważne jest, aby to sądy krajowe były zmuszone same rozstrzygać, czy ich wnioski należą do właściwości Trybunału Sprawiedliwości czy Sądu. Ze względów związanych tak z pewnością prawa, jak i z szybkością, art. 50b ust. 2 statutu uściśla, że – tak jak ma to miejsce obecnie – wszystkie wnioski złożone na mocy art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej powinny być kierowane do Trybunału Sprawiedliwości i że to on przekaze wniosek Sądowi po sprawdzeniu, zgodnie z zasadami określonymi w jego regulaminie postępowania, czy wniosek ten należy wyłącznie do jednej lub kilku z poszczególnych dziedzin, o których mowa w art. 50b ust. 1 statutu.

W tym względzie należy zauważyć, że owo sprawdzenie dokonywane przez Trybunał w opisywanym kontekście nie jest oceną tego, czy wskazane jest, ze względu na znaczenie pytań zadanych w trybie prejudycjalnym, przekazanie sprawy do Sądu czy pozostawienie jej w Trybunale. To sprawdzenie służy wyłącznie zagwarantowaniu poszanowania zasady kompetencji powierzonych, jako że art. 256 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie przyznaje Sądowi jakiegokolwiek właściwości do rozstrzygania w przedmiocie pytań prejudycjalnych, które nie należałyby do jednej lub kilku z „poszczególnych dziedzin” określonych w statucie. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, który obejmowałby zarówno dziedziny wymienione w art. 50b ust. 1 statutu, jak i dziedziny, które nie są objęte tym artykułem, będzie zatem rozpoznawany przez Trybunał Sprawiedliwości, podczas gdy wniosek dotyczący wyłącznie jednej lub kilku z dziedzin, o których mowa w tym artykule, będzie automatycznie przekazywany Sądowi, bez względu na znaczenie sprawy lub wagę zadanych pytań.

Oczywiste jest, że przekazanie Sądowi wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym pozostaje bez uszczerbku dla możliwości odesłania przez Sąd sprawy do Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli uzna on, że sprawa „wymaga orzeczenia co do zasad, które może mieć wpływ na jedność lub spójność prawa Unii” lub możliwości przeprowadzenia przez sam Trybunał szczególnej procedury kontroli orzeczenia wydanego przez Sąd, „jeżeli zachodzi poważne ryzyko

naruszenia jednności lub spójności prawa Unii”¹⁰. Owa szczególna procedura kontroli powinna jednak mieć charakter wyjątkowy. Mając na uwadze okoliczność, że złożenie do Trybunału Sprawiedliwości wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym skutkuje zawieszeniem postępowania przed sądem odsyłającym w oczekiwaniu na odpowiedź udzieloną na te pytania przez Trybunał lub Sąd, rozpoznanie wniosku przez Sąd powinno mieć co do zasady charakter ostateczny.

W tym kontekście i w celu zapewnienia jednolitego podejścia przy rozpoznawaniu przez Trybunał i Sąd wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym oba te sądy uznały, w ramach przygotowywania niniejszego wniosku ustawodawczego, że należy ustanowić szereg gwarancji proceduralnych na rzecz sądów krajowych, stron sporu głównego i innych podmiotów, o których mowa w art. 23 statutu.

(3) Gwarancje proceduralne niezbędne dla rozpatrywania przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym według tych samych zasad

W związku z powyższym zostały ustanowione trzy gwarancje proceduralne.

Po pierwsze, w art. 50b ust. 3 zdanie pierwsze statutu zostało przewidziane, że Sąd przydziela wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wyznaczonym w tym celu izbom. Takie wyznaczenie izb – które nie jest zabiegiem nieznanym Sądowi, jako że jest już z sukcesem stosowane w odniesieniu do rozpatrywania spraw z zakresu służby publicznej i własności intelektualnej – powinno ułatwić przejście przez Sąd tego nowego rodzaju spraw, a także sprzyjać większej spójności w ramach rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonych w danych poszczególnych dziedzinach, ponieważ wszystkie te wnioski będą rozpoznawane przez tę samą izbę lub te same izby Sądu.

Druga gwarancja takiego samego traktowania przez Trybunał i Sąd pod względem proceduralnym wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, zapisana w art. 50b ust. 3 zdanie drugie statutu, wynika z wyznaczenia przez Sąd, dla każdej rozpoznawanej przez niego sprawy prejudycjalnej, rzecznika generalnego. Tak jak w postępowaniu przed Trybunałem, wyznaczenie rzecznika generalnego nie oznacza, że w takich sprawach będą systematycznie przedstawiane opinie, zważywszy że zgodnie z art. 20 akapit piąty statutu, znajdującym zastosowanie do Sądu na mocy art. 53 akapit pierwszy tego statutu, sprawa może zostać rozstrzygnięta bez opinii rzecznika generalnego, jeżeli nie występuje w niej nowe zagadnienie prawne, jednak takie wyznaczenie rzecznika generalnego dla każdej sprawy służy jak największej rzetelności analizy przeprowadzanej przed ten sąd, zważywszy, że każda sprawa, także przed Sądem,

¹⁰ Zobacz w tym względzie brzmienie art. 256 ust. 3 akapity drugi i trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

będzie podwójnie badana, a mianowicie analiza akt przeprowadzona przez wyznaczonego rzecznika generalnego może z pożytkiem dla sprawy uzupełnić, zniuansować lub wzbogacić analizę przeprowadzoną przez sędziego sprawozdawcę w jego sprawozdaniu wstępnym.

Wreszcie, zważywszy, że niektóre wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak również inne sprawy, mogą zasługiwać na uwagę składu sędziowskiego większego niż pięciu sędziów, niniejszy wniosek ustawodawczy przewiduje zmianę art. 50 statutu umożliwiającą Sądowi rozpoznawanie spraw w pośrednim składzie orzekającym – to jest składzie orzekającym większym niż izba złożona z pięciu sędziów i mniejszym niż wielka izba licząca piętnastu sędziów. Wielka izba Sądu nie powinna bowiem zbierać się w celu orzekania w przedmiocie przekazanych Sądowi pytań prejudycjalnych, ponieważ, po pierwsze, sprawy wymagające orzeczenia co do zasad, podlegające zwyczajowo rozpoznaniu w składzie wielkiej izby powinny zostać przekazane na mocy art. 256 ust. 3 akapit drugi TFUE Trybunałowi, a po drugie – ze względu na liczbę sędziów wchodzących w skład wielkiej izby sędziowie nienależący do izb wyznaczonych w tym celu mogliby orzekać w sprawach prejudycjalnych, co osłabiłoby gwarancję przewidzianą w art. 50b ust. 3 zdanie pierwsze statutu. Proponowany art. 50 akapit trzeci statutu uściśla w tym względzie, że skład izb, a także okoliczności, w których, oraz warunki, na jakich Sąd rozpoznaje sprawy w tych różnych składach orzekających, reguluje regulamin postępowania przed Sądem.

Wszystkie przedstawione powyżej środki, łącznie, powinny umożliwić Sądowi optymalne wykonywanie tej nowej właściwości, gdyż służą wspieraniu jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa Unii, niezależnie od tego, który sąd rozpoznaje wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

II. Rozszerzenie mechanizmu wstępnego przyjmowania przez Trybunał odwołań do rozpoznania

O ile pierwsza część niniejszego wniosku w przedmiocie zmiany statutu ma charakter relatywnie nowatorski, część druga ma bardziej ograniczony zakres. Dotyczy jedynie włączenia do mechanizmu wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania odwołań wniesionych od wyroków lub postanowień Sądu w przedmiocie decyzji niezależnych izb odwoławczych organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, które istniały już w chwili wejścia w życie wspomnianego mechanizmu, czyli w dniu 1 maja 2019 r., lecz które nie zostały wymienione w art. 58a statutu, oraz dotyczy rozszerzenia mechanizmu wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania na odwołania wniesione od orzeczeń Sądu wydanych na podstawie klauzuli arbitrażowych.

Kiedy bowiem mechanizm wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania został wprowadzony w 2019 r., znalazł on zastosowanie do odwołań wnoszonych od orzeczeń Sądu w przedmiocie decyzji niezależnych izb odwoławczych

czterech jednostek organizacyjnych Unii, wyraźnie wymienionych w art. 58a akapit pierwszy statutu¹¹ oraz do odwołań wnoszonych od orzeczeń Sądu w przedmiocie decyzji niezależnej izby odwoławczej, utworzonej po dniu 1 maja 2019 r. w jakiejkolwiek innej jednostce organizacyjnej Unii, do której to izby odwoławczej należy wnieść odwołanie, zanim skarga zostanie wniesiona do Sądu. Tymczasem w dniu 1 maja 2019 r. również inne organy lub jednostki organizacyjne Unii miały niezależne izby odwoławcze, lecz nie figurowały w ich wykazie zawartym w art. 58a akapit pierwszy statutu. Tytułem przykładu można tu podać Agencję Kolejową Unii Europejskiej, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, czy też Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki.

Ponieważ żaden szczególny powód nie uzasadnia braku tych organów lub jednostek organizacyjnych Unii w owym wykazie, dla celów pogłębionej spójności proponuje się zmianę art. 58a statutu w celu dodania tych organów lub jednostek organizacyjnych Unii, które istniały w dniu 1 maja 2019 r., do wykazu czterech organów już wymienionych w tym artykule, oraz wprowadzenie zasady, że odwołania od orzeczeń Sądu wydanych w przedmiocie decyzji ich izby odwoławczej lub izb odwoławczych również podlegają mechanizmowi wstępnego przyjmowania przez Trybunał Sprawiedliwości odwołań do rozpoznania. Zgodnie z art. 58a akapit trzeci odwołanie przyjmuje się do rozpoznania, w całości lub w części, jeżeli występuje w nim kwestia istotna dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

Trybunał proponuje ponadto rozszerzenie zakresu stosowania mechanizmu wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania na odwołania od orzeczeń Sądu dotyczących wykonania umowy zawartej przez Unię lub w jej imieniu i zawierającej klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W odróżnieniu od spraw, o których mowa w art. 58a akapit pierwszy, sprawy wniesione do Sądu na mocy klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie prawa publicznego lub prywatnego, zawartej przez Unię lub w jej imieniu nie były przedmiotem uprzedniego badania przez niezależną izbę odwoławczą, zanim zostały przedłożone Sądowi do rozpoznania, niemniej wymagają one z jego strony jedynie zastosowania do istoty sporu prawa krajowego, do którego odsyła klauzula arbitrażowa, a nie – zastosowania prawa Unii. Jako że odwołania wniesione w tej dziedzinie nie powinny zatem co do zasady dotyczyć kwestii istotnej dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii, Trybunał zamierza poddać je temu samemu mechanizmowi co mechanizm mający zastosowanie do odwołań wniesionych od orzeczeń Sądu w przedmiocie decyzji wspomnianych wyżej niezależnych izb odwoławczych.

¹¹ Chodzi tu odpowiednio o: Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin, Europejską Agencję Chemikaliów i Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego.

Wykaz załączników:

- 1) Sprawy wniesione do Trybunału Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r. – Podział według rodzaju spraw
- 2) Sprawy zamknięte przez Trybunał Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r. – Podział według rodzaju spraw
- 3) Sprawy prejudycjalne zamknięte przez Trybunał Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r. w poszczególnych dziedzinach, o których mowa we wniosku ustawodawczym

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE,
Euratom) 2022/...

z dnia ...

zmieniające Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii
Europejskiej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego
art. 256 ust. 3 i art. 281 akapit drugi,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając wniosek Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2022 r.,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom krajowym,

uwzględniając opinię Komisji Europejskiej z dnia ...,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W odpowiedzi na skierowane przez Parlament Europejski i Radę w dniu 16 grudnia 2015 r.¹² wezwanie Trybunał Sprawiedliwości przedstawił w dniu 14 grudnia 2017 r. Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji sprawozdanie w sprawie możliwych zmian w podziale właściwości w sprawach prejudycjalnych przedkładanych na mocy art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Chociaż w sprawozdaniu tym Trybunał Sprawiedliwości uznał, że w owym momencie nie zachodziła konieczność proponowania zmian w odniesieniu do wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym składanych na podstawie wspomnianego art. 267, podkreślił jednak w tym samym sprawozdaniu, że nie należy wykluczyć późniejszego przekazania Sądowi właściwości w sprawach prejudycjalnych w niektórych poszczególnych dziedzinach, jeżeli liczba i złożoność tego typu wniosków skierowanych do Trybunału Sprawiedliwości osiągnie taki poziom, że wymagać tego będą względy dotyczące zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowań. Takie przekazanie odpowiada ponadto woli autorów traktatu z Nicei, którzy zamierzali wzmocnić skuteczność

¹² Zobacz art. 3 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz.U. L 341 z 24.12.2015, s. 14).

systemu sądowego Unii poprzez wprowadzenie możliwości włączenia Sądu w rozpoznawanie takich wniosków.

- (2) Statystyki Trybunału Sprawiedliwości wyraźnie dowodzą faktu, że zarówno liczba zawisłych spraw prejudycjalnych, jak i średni czas ich rozpoznawania rosną. Sytuacja ta jest związana nie tylko z wysoką liczbą wpływających corocznie do Trybunału Sprawiedliwości wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ale także z okolicznością, że rosnąca liczba kierowanych do niego pytań odnosi się do spraw bardzo złożonych lub dotyczących kwestii wymagających szczególnej ochrony. Aby umożliwić Trybunałowi Sprawiedliwości dalsze wypełnianie jego zadań, w trosce o zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowań należy skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 256 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i przekazać Sądowi właściwość w zakresie rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy art. 267 tego traktatu w poszczególnych dziedzinach określonych w statucie.
- (3) Sąd jest obecnie w stanie stawić czoło wzrostowi obciążenia pracą, który będzie rezultatem omawianego przekazania właściwości, dzięki podwojeniu liczby jego sędziów i dzięki środkom przyjętym w kontekście reformy struktury sądowej Unii wynikającej z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422¹³. Jako że obciążenie Sądu pracą jest jednak ściśle związane z ewolucją działalności Unii, konieczne będzie upewnienie się, że jest on w pełni zdolny do dalszego wykonywania powierzonej mu kontroli sądowej w odniesieniu do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, a w razie potrzeby – wzmocnienie oddanego do jego dyspozycji zasobów ludzkich.
- (4) Ze względów pewności prawa dziedziny, w których Sądowi powierza się właściwość w sprawach prejudycjalnych, muszą być jasno zakreślone i w wystarczającym stopniu możliwe do wyodrębnienia z innych dziedzin. Ponadto w dziedzinach tych powinna istnieć ugruntowana podstawa w postaci orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, którym Sąd może kierować się przy wykonywaniu jego właściwości w sprawach prejudycjalnych.
- (5) Poszczególne dziedziny muszą ponadto zostać określone z uwzględnieniem konieczności odciążenia Trybunału Sprawiedliwości liczbą spraw prejudycjalnych na tyle znaczną, aby przekazanie Sądowi właściwości w ich zakresie odniosło rzeczywisty skutek w odniesieniu do obłożenia Trybunału Sprawiedliwości pracą.
- (6) Wspólny system podatku od wartości dodanej, podatek akcyzowy, kodeks celny i klasyfikacja taryfowa towarów w Nomenklaturze scalonej spełniają wszystkie wymienione powyżej kryteria pozwalające zakwalifikować te dziedziny jako

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz.U. L 341 z 24.12.2015, s. 14).

„poszczególne dziedziny” w rozumieniu art. 256 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- (7) Podobnie jest w przypadku odszkodowania i pomocy dla pasażerów oraz systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Poza okolicznością, że te dwie dziedziny również odpowiadają wyżej wymienionym kryteriom, Sąd jest całkowicie zdolny do orzekania w przedmiocie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w tych dziedzinach, jako że ich kontekst faktyczny i techniczny określa w znacznym stopniu użyteczną wykładnię odpowiednich przepisów prawa Unii.
- (8) Zważywszy, że podział właściwości w sprawach prejudycjalnych między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem reguluje kryterium materialne, ze względów związanych z pewnością prawa i z szybkością ważne jest, aby to nie sądy odsyłające były zmuszone same rozstrzygać, czy ich wnioski należą do właściwości Trybunału Sprawiedliwości czy Sądu. Wszystkie wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym powinny zatem być składane do jednego podmiotu, to jest Trybunału Sprawiedliwości, który ustali, zgodnie z zasadami, które zostaną określone w jego regulaminie postępowania, czy wniosek ten należy wyłącznie do jednej lub kilku z poszczególnych dziedzin wymienionych w statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a co za tym idzie, czy w jego przedmiocie powinien orzekać Sąd. Trybunał Sprawiedliwości zachowa bowiem właściwość do orzekania w przedmiocie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, które – chociaż mogą zostać przyporządkowane do owych poszczególnych dziedzin – dotyczą także innych dziedzin, jako że art. 256 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie przewiduje jakiegokolwiek możliwości przekazania Sądowi właściwości w sprawach prejudycjalnych w dziedzinach innych niż „poszczególne dziedziny”.
- (9) Aby zapewnić sądom krajowym i podmiotom, o których mowa w art. 23 statutu, te same gwarancje, co gwarancje zapewniane przez Trybunał Sprawiedliwości, Sąd przyjmie przepisy proceduralne równoważne tym, które Trybunał Sprawiedliwości stosuje do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, w szczególności w odniesieniu do wyznaczania rzecznika generalnego.
- (10) Zważywszy, że specyfika postępowań w sprawach prejudycjalnych jest odmienna od specyfiki postępowań w przedmiocie skarg bezpośrednich, do rozpoznawania których Sąd jest właściwy, rozpoznawanie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy przydzielić izbom Sądu wyznaczonym w tym celu.
- (11) Ponadto w celu zachowania między innymi spójności orzeczeń wydanych w trybie prejudycjalnym przez Sąd i w trosce o zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowań należy przewidzieć pośredni skład orzekający, to jest skład orzekający większy niż izby złożone z pięciu sędziów i mniejszy niż wielka izba.

- (12) Statystyki Trybunału Sprawiedliwości uwidaczniają także wysoką liczbę odwołań wniesionych od orzeczeń Sądu. W celu zachowania skuteczności postępowań odwoławczych i umożliwienia Trybunałowi Sprawiedliwości skoncentrowania się na odwołaniach, które dotyczą istotnych kwestii prawnych, należy rozszerzyć mechanizm wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania, z poszanowaniem wymogów skutecznej ochrony sądowej.
- (13) Z tego względu należy, po pierwsze, rozszerzyć ten mechanizm na odwołania dotyczące orzeczeń Sądu w przedmiocie decyzji niezależnych izb odwoławczych organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, które istniały już w dniu 1 maja 2019 r., lecz które nie zostały jeszcze wymienione w art. 58a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Takie odwołania dotyczą bowiem spraw, które były już przedmiotem podwójnego rozpatrzenia, najpierw przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd, a tym samym w odniesieniu do nich prawo do skutecznej ochrony sądowej zostało w pełni zagwarantowane.
- (14) Po drugie, mechanizm wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania należy rozszerzyć na sprawy dotyczące wykonania umowy zawartej przez Unię lub w jej imieniu i zawierającej klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Sprawy te wymagają bowiem od Sądu jedynie zastosowania do istoty sporu prawa krajowego, do którego odsyła klauzula arbitrażowa, i nie dotyczą co do zasady kwestii istotnych dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Artykuł 50 Protokołu nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „statutem”) otrzymuje następujące brzmienie:

„Sąd rozpoznaje sprawy w izbach złożonych z trzech lub pięciu sędziów. Sędziowie wybierają spośród siebie prezesów izb. Prezesów izb złożonych z pięciu sędziów wybiera się na trzy lata. Ich mandat może zostać jednokrotnie odnowiony.

Sąd może rozpoznawać sprawy również w składzie wielkiej izby, izby pośredniej o składzie większym niż izba złożona z pięciu sędziów i mniejszym niż wielka izba lub w składzie jednego sędziego.

Skład izb oraz przypadki, w których, oraz warunki, na jakich Sąd rozpoznaje sprawy w tych różnych składach orzekających reguluje regulamin postępowania.”.

Artykuł 2

W statucie dodaje się artykuł w następującym brzmieniu:

„Artykuł 50b

1. Sąd jest właściwy do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożonych na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które należą wyłącznie do jednej lub kilku z następujących poszczególnych dziedzin:

- wspólnego systemu podatku od wartości dodanej;
- podatku akcyzowego;
- kodeksu celnego i klasyfikacji taryfowej towarów w Nomenklaturze scalonej;
- odszkodowania i pomocy dla pasażerów;
- systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

2. Wszystkie wnioski składane na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej kieruje się do Trybunału Sprawiedliwości. Po sprawdzeniu, zgodnie z zasadami określonymi w jego regulaminie postępowania, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy wyłącznie do jednej lub kilku z dziedzin, o których mowa w ust. 1, Trybunał Sprawiedliwości przekazuje wniosek Sądowi.

3. Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazane Sądowi są przydzielane, zgodnie z zasadami określonymi w jego regulaminie postępowania, wyznaczonym w tym celu izmom. Dla spraw tych wyznacza się rzecznika generalnego, zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie postępowania.”.

Artykuł 3

Artykuł 58a statutu otrzymuje następujące brzmienie:

„1. Trybunał Sprawiedliwości decyduje o wstępnym przyjęciu do rozpoznania odwołań wniesionych od orzeczeń Sądu wydanych w przedmiocie decyzji niezależnej izby odwoławczej następujących wymienionych poniżej organów lub jednostek organizacyjnych Unii:

- a) Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej;
- b) Wspólnotowego Urzędu Ochrony Odmian Roślin;
- c) Europejskiej Agencji Chemikaliów;
- d) Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego;
- e) Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki;
- f) Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji;

- g) Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego;
- h) Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych;
- i) Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych;
- j) Agencji Kolejowej Unii Europejskiej.

2. Procedurę, o której mowa w ust. 1, stosuje się także do odwołań wniesionych od:

- orzeczeń Sądu wydanych w przedmiocie decyzji niezależnej izby odwoławczej, utworzonej po dniu 1 maja 2019 r. w jakimkolwiek innym organie lub jakiegokolwiek innej jednostce organizacyjnej Unii, do której to izby odwoławczej należy wnieść odwołanie, zanim możliwe będzie wniesienie skargi do Sądu;
- orzeczeń Sądu dotyczących wykonania umowy zawierającej klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Odwołanie przyjmuje się do rozpoznania, w całości lub w części, zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie postępowania, jeżeli dotyczy ono kwestii istotnej dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

4. Orzeczenie w sprawie przyjęcia odwołania do rozpoznania lub odmowy przyjęcia do rozpoznania uzasadnia się i publikuje.”

Artykuł 4

1. Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożone na mocy art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zawisłe przed Trybunałem Sprawiedliwości pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są rozpoznawane przez Trybunał Sprawiedliwości.

2. Odwołania od orzeczeń Sądu wydanych w przedmiocie decyzji izby odwoławczej organu lub jednostki organizacyjnej Unii wymienionych w art. 58a ust. 1 lit. e)–j), a także odwołania, o których mowa w art. 58a ust. 2 tiret drugie, które w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały już wniesione do Trybunału Sprawiedliwości, nie są objęte mechanizmem wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania.

Artykuł 5

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Załącznik 1

Sprawy wniesione do Trybunału Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r.

Podział według rodzaju spraw

	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022 ¹	%
Odesłania prejudycjalne	533	72,1%	568	66,9%	641	66,4%	557	75,6%	567	67,7%	420	66,7%
Skargi bezpośrednie	46	6,2%	63	7,4%	41	4,2%	38	5,2%	29	3,5%	28	4,4%
Odwołania ²	147	19,9%	199	23,4%	266	27,5%	131	17,8%	232	27,7%	174	27,6%
Wnioski o opinię Trybunału Sprawiedliwości	1	0,1%		0,0%	1	0,1%	1	0,1%		0,0%		0,0%
Postępowania szczególne ³	12	1,6%	19	2,2%	17	1,8%	10	1,4%	10	1,2%	8	1,3%
Ogółem	739		849		966		737		838		630	

¹ Sprawy wniesione między dniem 1 stycznia 2022 r. a dniem 30 września 2022 r.

² W rubryce tej zostały ujęte zarówno odwołania wniesione w trybie art. 56 Protokołu w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak i odwołania dotyczące decyzji w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych, a także w przedmiocie dopuszczenia do sprawy w charakterze interwenienta, o których mowa w art. 57 tego protokołu.

³ Przez „postępowania szczególne” rozumie się postępowania dotyczące: pomocy prawnej, ustalenia kosztów, sprostowania, braku rozstrzygnięcia, sprzeciwu wobec wyroku zaocznego, powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wykładni, wznowienia postępowania, rozpoznania wniosku pierwszego rzecznika generalnego w przedmiocie wznowienia postępowania, w którym zapadło orzeczenie Sądu, a także postępowanie w sprawie zajęcia i sprawy dotyczące immunitetu.

Załącznik 2

Sprawy zamknięte przez Trybunał Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r. – Podział według rodzaju spraw ¹

	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022 ²	%
Odesłania prejudycjalne	447	63,9%	520	68,4%	601	69,5%	534	67,4%	547	70,9%	382	68,0%
Skargi bezpośrednie	37	5,3%	60	7,9%	42	4,9%	37	4,7%	30	3,9%	32	5,7%
Odwołania ³	198	28,3%	165	21,7%	210	24,3%	204	25,8%	183	23,7%	142	25,3%
Wnioski o opinię Trybunału Sprawiedliwości	3	0,4%		0,0%	1	0,1%		0,0%	1	0,1%	1	0,2%
Postępowania szczególne ⁴	14	2,0%	15	2,0%	11	1,3%	17	2,1%	11	1,4%	5	0,9%
Ogółem	699		760		865		792		772		562	

¹ Podane liczby (liczby brutto) wskazują całkowitą liczbę spraw, bez uwzględnienia połączenia spraw ze względu na istniejące między nimi powiązanie (1 numer sprawy = 1 sprawa).

² Sprawy zamknięte między dniem 1 stycznia 2022 r. a dniem 30 września 2022 r.

³ W rubryce tej zostały ujęte zarówno odwołania wniesione w trybie art. 56 Protokołu w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak i odwołania dotyczące decyzji w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych, a także w przedmiocie dopuszczenia do sprawy w charakterze interwenienta, o których mowa w art. 57 tego protokołu.

⁴ Jako „postępowania szczególne” rozumie się postępowania dotyczące : pomocy prawnej, ustalenia kosztów, sprostowania, braku rozstrzygnięcia, sprzeciwu wobec wyroku zaocznego, powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wykładni, wznowienia postępowania, rozpoznania wniosku pierwszego rzecznika generalnego w przedmiocie wznowienia postępowania, w którym zapadło orzeczenie Sądu, a także postępowanie w sprawie zajęcia i sprawy dotyczące immunitetu.

Załącznik 3

Sprawy prejudycjalne zamknięte przez Trybunał Sprawiedliwości między dniem 1 stycznia 2017 r. a dniem 30 września 2022 r. w poszczególnych dziedzinach, o których mowa we wniosku ustawodawczym

Tabela 1 : Liczba podlegających uwzględnieniu spraw*

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ogółem
Podatek od wartości dodanej	53	47	53	50	51	32	286
Podatek akcyzowy	5	3	4	3	5	5	25
Kodeks celny	11	0	7	4	6	2	30
Klasyfikacja taryfowa	5	6	6	7	7	1	32
Odszkodowanie i pomoc dla pasażerów	24	64	28	39	63	19	237
System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych	3	5	3	3	6	1	21
	101	125	101	106	138	60	631

* W przypadku gdy niektóre sprawy należą do kilku poszczególnych dziedzin, uwzględnia się je oczywiście tylko jeden raz i przypisuje do rubryki poświęconej głównej dziedzinie, do której się odnoszą.

Tabela 2 : Odsetek, jaki stanowią sprawy zamknięte w poszczególnych dziedzinach w stosunku do całkowitej liczby spraw prejudycjalnych zamkniętych w danym roku

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ogółem
Liczba spraw w poszczególnych dziedzinach, o których mowa we wniosku ustawodawczym	101	125	101	106	138	60	631
Całkowita liczba zamkniętych spraw prejudycjalnych	447	520	601	534	547	382	3031
	22,60%	24,04%	16,81%	19,85%	25,23%	15,71%	20,82%

Tabela 3 : Sposób rozpoznawania tych spraw pod względem proceduralnym w danym okresie

	Całkowita liczba spraw	Skład orzekający *			Opinia
		Wielka izba	Izba złożona z 5 sędziów	Izba złożona z 3 sędziów	
Podatek od wartości dodanej	286	2	113	139	113
Podatek akcyzowy	25	0	12	8	8
Kodeks celny	30	0	17	11	14
Klasyfikacja taryfowa	32	0	0	29	2
Odszkodowanie i pomoc dla pasażerów	237	1	43	20	16
System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych	21	0	11	7	10
	631	3	196	214	163

* Rozbieżność między całkowitą liczbą spraw należących do danej dziedziny i liczbą spraw zamkniętych przez różne składy orzekające można co do zasady wytłumaczyć cofnięciem odesłań w niektórych sprawach, zamkniętych na podstawie postanowienia prezesa w sprawie wykreślenia sprawy z rejestru.